

BARNE- OG FAMILIEDEP.	KASS
ARKIVNR: 365.01	ÅR.
16 SEPT 2005	
SAKSBEH:	SIGN.:
SAKSNR: 200501609	

OBOS
Hovedkontor
Besøksadresse
Hammersborg torg 1

Postadresse
Postboks 6666
St. Olavs plass
0129 Oslo

Telefon 22 86 55 00

Foretaksregisteret
NO 937 052 766 MVA

Barne og familiedepartementet
Postboks 8036, Dep.
0030 OSLO

- 081

Deres ref.

Deres brev

Vår ref.

Dato

Oslo, 14. september 2005
r:\saker\2005\004000+\s-004024\ 14191.doc

Høring - forskrift om organisering og virksomhet for diskrimineringsombudet m.m – departementets ref. 200501609

1. Innledning

Det vises til departementets høringsbrev av 14. juni d.å. med frist til å avgi høringsuttalelse innen 14. september. OBOS takker for anledningen til å bli hørt i saken.

2. Almennelige merknader

OBOS avga også høringsuttalelse til NOU 2002: 12 – Rettslig vern mot etnisk diskriminering, det vises til vårt brev av 28. januar 2003. Opprettelsen av diskrimineringsombudet (den gang kalt Diskrimineringstilsynet) og diskrimineringsnemnda var blant de forslag som da ble fremmet.

OBOS uttrykte den gang skepsis til disse forslagene, en skepsis som i det vesentligste var begrunnet i at vi på prinsipielt grunnlag stilte oss tvilende til å opprette egne håndhevings- og tvisteløsningsorganer på "alle" livsområder som påkaller seg myndighetenes oppmerksomhet. Vi hadde også vansker med å se at utvalget i NOU 2002:12 på noen overbevisende måte hadde dokumentert at det var behov for slike organer på området etnisk diskriminering.

OBOS ser imidlertid at det også er argumenter som taler for slike organer som et alternativ til domstolsbehandling. Vi konstaterer videre at man gjennom å "innfusjonere" det allerede eksisterende likestillingsombud, og klagenemnda for likestilling, med det nye ombud og den nye klagenemnd ikke får noen netto økning av slike organer. Vi konstaterer også med tilfredshet at man har tatt hensyn til vår anbefaling om at ombudet ikke bør være saksforberedende organ for nemnda, men heller legge disse oppgavene til et eget sekretariat.

En del av de betenkeligheter som lå til grunn for vår skepsis slik den ble uttrykt i brevet av 28. januar 2003 må følgelig anses bortfalt. Når det nå uansett er besluttet at man skal ha de nye organer er det viktig at man sikrer at både ombudet og nemnda blir velfungerende med høy faglig kompetanse, stor integritet og alminnelig tillit.

Dersom ombudet og nemnda skal bli en suksess på noe sikt er det viktig at de har tillit i hele samfunnet, ikke bare i de interesseorganisasjoner som er engasjert.

Vi finner grunn til å påpeke dette fordi forskriftene med kommentarer på flere punkter er egnet til å forstås dit hen at de nye organer primært skal samarbeide med og støtte seg til offentlige myndigheter og det som beskrives som "relevante interesseorganisasjoner". Vi mener det er viktig å understreke at ombudet også skal samarbeide med andre samfunnsaktører enn interesseorganisasjonene og foreslår derfor at det i de relevante bestemmelser tas inn en henvisning til næringslivet, arbeidslivets parter og det øvrige organisasjonsliv, jf. nedenfor under pkt. 3 kommentarer til de enkelte bestemmelser.

Vi viser i denne sammenheng til Ot. Prp. 34 (2004 – 2005) pkt. 7.6 s. 50 flg. der disse hensyn drøftes på en innsiktsfull måte av departementet, men tilsynelatende uten at det har blitt nedfelt i forskriftsutkastet eller kommentarene til dette.

Vi har videre merket oss at det ikke er gitt noen forpliktende føringer på nemndas sammensetning. Kongen *kan* be om forslag til nemndmedlemmer fra "*landsdekkende interesseorganisasjoner, arbeidslivets parter mv*" men er ikke forpliktet til å oppnevne de foreslåtte.

Etter vår vurdering blir dette for løst og uforpliktende. Vi mener at det er viktig nemnda ikke blir et forum for interesseorganisasjonene alene. Interesseorganisasjonene kan uten tvil mye om prinsippene som ligger til grunn for regelverket på området. Dette er imidlertid prinsipper og regler som skal gis anvendelse på en rekke felter der disse ikke kan forutsettes å ha særskilt kompetanse. Ofte vil dette være tilfelle innenfor arbeidslivets rettsforhold og i saker som omfattes av det nye diskrimineringsforbudet i boliglovene.

Den åpenbare og eklatante diskriminering vil være lett å slå ned på, men det er ikke gitt at det vil være tilfelle der saken fordrer vanskelige juridiske eller faktiske avveininger. Dette vil fort være tilfelle der man må foreta en avveining om en oppsigelse i et arbeidsforhold eller en nektelse av å godkjenne en andelseier i et borettslag representerer ulovlig diskriminering eller likevel må anses saklig begrunnet, for å nevne to aktuelle eksempler.

Det er derfor svært viktig at nemnda er sammensatt på en måte som sikrer at medlemmene har tilstrekkelig faglige kunnskaper til at de i størst mulig grad treffer materielt sett riktige avgjørelser. Dernest er det viktig at nemnda er slik sammensatt at den inngir tillit hos de som skal få sine saker behandlet og hos publikum for øvrig.

Da vi legger til grunn at en betydelig del av sakstilfanget for nemnda vil være saker fra arbeidslivet eller som vedrører de nye diskrimineringsforbudene i boliglovene foreslås det at nemnda alltid skal sammensettes med representanter fra arbeidslivets parter og representanter for huseier/leietakersiden.

Det bemerkes at en slik form for partsrepresentasjon er hovedregelen i de fleste tvisteløsningsnemnder, enten disse er lovfestede (for eksempel Husleietvistutvalget) eller frivillige (for eksempel Reklamasjonsnemnda for eiendomsmeglertjenester).

Forslag til endring av forskriften på dette punkt følger nedenfor under pkt. 3.

3. Merknader til de enkelte forskriftsbestemmelser

I samsvar med det som er anført ovenfor under pkt. 2 foreslår vi følgende endringer i forskriften:

§ 1 Mandat for Likestillings- og diskrimineringsombudet, første ledd bokstav c), forslaget lyder:

"c) Støtte og veiledning

Ombudet skal gi støtte og veiledning til de som arbeider for å fremme likestilling og motarbeide diskriminering, både i offentlig, privat og frivillig sektor, på nasjonalt, regionalt og lokalt plan"

Som anført over er det viktig å understreke at ombudet skal være en instans for alle som har et forhold til disse problemstillingene, ikke bare til interesseorganisasjoner og aktivistgrupper. Slik forslaget lyder er dette ikke tilstrekkelig klart, "de som arbeider" bør derfor endres til "alle som arbeider". I og med at man bruker begrepet alle blir henvisningen til "nasjonalt, regionalt og lokalt plan" overflødig og bør sløyfes. Henvisningen til "offentlig, privat og frivillig sektor" bør imidlertid stå, for å understreke nettopp det forhold at dette er et anliggende for mer enn offentlig sektor alene.

Bestemmelsen bør derfor lyde:

c) Støtte og veiledning

Ombudet skal gi støtte og veiledning til alle som arbeider for å fremme likestilling og motarbeide diskriminering, både i offentlig, privat og frivillig sektor.

Med samme begrunnelse bør man i samme ledds bokstav f) *Forumsfunksjon* bytte ut "aktører som arbeider mot" med "alle som arbeider mot".

§ 1 siste ledd bør, i samsvar med hva som er anført under pkt. 2, endres (forslag til endringer er understreket) slik at den lyder:

"Videre kan ombudets arbeid gjennomføres i samarbeid med offentlige instanser, relevante interesseorganisasjoner, nærings- og arbeidslivets organisasjoner, enkeltbedrifter, boligsamvirket og andre organisasjoner innen boligsektoren samt andre kompetansemiljøer på lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå."

I forskriftens § 9 Oppnevning av nemndas medlemmer og varamedlemmer mv. foreslås følgende endring (endringer understreket) i bestemmelsens annet ledd:

„

Nemnda inndeles i to avdelinger. Hver avdeling sammensettes med kompetanse til å behandle saker på hele nemndas virkefelt. Ett medlem med stedfortreder oppnevnes etter innstilling fra Landsorganisasjonen i Norge og ett medlem med stedfortreder etter innstilling fra Næringslivets Hovedorganisasjon. Ett medlem med stedfortreder oppnevnes etter innstilling fra Norske Boligbyggelags Landsforbund (NBBL) og Huseiernes Landsforbund og et medlem

med stedfortreder etter innstilling fra Leieboerforeningen. Når denne forskrift i de følgende bestemmelser bruker betegnelsen nemnda mens nemnda i avdeling om ikke annet er sagt.

Begrunnelsen for endringsforslaget følger av pkt. 2 ovenfor. Det må antas at saker fra arbeidslivet eller boligsektoren vil representere en betydelig del av sakstilfanget og at det følgelig er sterkt ønskelig med representasjon fra aktørene på disse områdene i nemnda. Når LO og NHO er nevnt er det fordi det er disse organisasjonene som i dag er representert i likestillingsnemnda og formuleringen er hentet fra gjeldende forskrift. I forhold til boligsektoren antas det at så vel boligsamvirket ved NBBL som Huseiernes Landsforbund kan representere huseiersiden. På leietakersiden anbefales Leieboerforeningen, men det antas at også andre interesseorganisasjoner som har vært engasjert på dette området, for eksempel Forbrukerrådet kan være like aktuelle.

4. Avslutning og konklusjon

Utover de endringsforslag som er angitt ovenfor har OBOS ingen vesentlige merknader til forlaget til forskrift for ombudet og nemnda, og kan på denne bakgrunn slutte seg til departementets forslag.

Vi finner imidlertid avslutningsvis grunn til atter å påpeke at det etter vårt skjønn er viktig at de nye håndhevingsorganer evner å spille på lag med det brede spekter av nærings-, samfunns- og organisasjonslivet for øvrig.

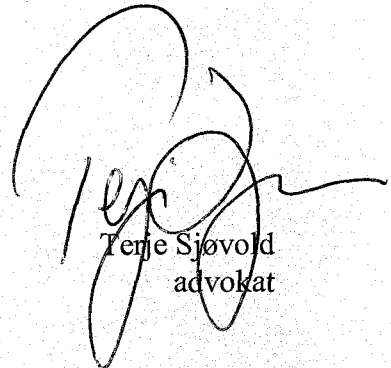
I lengden tror vi at man på sikt oppnår mer gjennom en balansert tilnærming framfor konfrontasjonslinje – i hvert fall når vi har kommet til håndhevingsstadiet, men også på det såkalte rådgivings- eller pådriverstadiet.

Med vennlig hilsen

OBOS

Martin Mæland
Administrerende direktør

Terje Sjøvold
advokat